

46,6 % відповідно) характеризувались форми з палевим забарвленням колосу. За масою 1000 зерен найвищою частотою (7 %) та ступенем (від 2 % до 11,1 %) характеризувались гібриди з білим забарвленням колосу.

Частка низькорослих рослин (≤ 80 см) склала 14–27 %. У гібридів з палевим забарвленням колосу частка низькорослих форм склала 27 %, з чорним забарвленням – 21 %, у рослин з білим колосом – 14 %.

Виділено рослини зі склоподібним червоним та янтарним зерном, яке має полб'яний морфотип: зерно трикутне у поперечному розрізі, загострене біля зародка та у хвостовій частині. Частка рослин з янтарним зерном у форм з чорним та білим кольором колосу склала по 5 %, у форм з палевим кольором колосу – 1 %.

Також відібрано форми з янтарним зерном, що мали високий ступінь позитивних трансгресій за всіма ознаками продуктивності та висоту рослин ≤ 80 см.

Значна кількість трансгресивних рослин і досить високий рівень прояву й поєднання у них ознак продуктивності та органолептичних якостей зерна свідчить про перспективність даної гібридної комбінації.

УДК 633.12:631.52

Вільчинська Л.А.*, **Городиська О.П.**

Подільський державний аграрно-технічний університет, Україна

**e-mail: rsn@pdatu.edu.ua*

НОВИЙ СОРТ ГРЕЧКИ 'ОЛЕСЯ'

Унікальні харчові і дієтичні властивості гречки, а також безвідходна технологія вирощування, створюють необхідні передумови для більш широкого її використання і збільшення посівних площ під культурою як в основних, так і поукісних посівах.

Селекція відіграє першочергову роль у створенні та впровадженні у виробництво високопродуктивних і стабільних сортів з широким адаптивним потенціалом. Впровадження у виробництво нового сорту гречки забезпечить населення цінним за хімічним складом і поживністю унікальним продуктом харчування, дозволить ефективно використовувати земельну площу через можливість отримання подвійного урожаю, забезпечить виробництво екологічно чистої продукції та сировини.

Селекціонерами, кандидатами с.-г. наук Л.А. Вільчинською, О.П. Городиською, аспірантом М.В. Диянчуком створено новий сорт гречки 'Олеся'. Проведено його комплексну оцінку за ознакою посухостійкості у лабораторних і польових умовах Науково-дослідного інституту круп'яних ім. О.С. Алексеевої Подільського державного аграрно-технічного університету.

Закладку дослідів, оцінку матеріалу, аналіз рослин, урожаю та якості зерна проводили відповідно до загальноприйнятої методики Дер-

жавного сортовипробування. Матеріал вивчався в умовах екранної ізоляції, створеної за допомогою тетраплоїдної форми гречки. Методика запропонована Е.Д. Неттевичем і М.В. Фесенко й удосконалена О.С. Алексеевою. Ширина екранних смуг складала 10,8 м. Спосіб сівби – широкорядний з шириною міжрядь 45 см. Усі розсадники висівали касетною сівалкою ККС-6-10. Сівбу проводили 12–27 травня.

Сучасні вимоги до сортів гречки поєднують високу потенційну продуктивність, покращені якісні показники зерна, стійкість до шкідників і фітопатогенних мікроорганізмів, придатність до вирощування за інтенсивними технологіями з обов'язковим механізованим способом збирання врожаю.

У результаті проведених досліджень було встановлено, що у якості донорів для створення нового вихідного матеріалу за ознакою посухостійкості є сорти: 'Скоростигла 86', 'Смуглянка', 'Казанка', 'Альонушка', 'Веселка'. Створені на їх основі гібридні комбінації мають чіткий характер прояву цієї ознаки незалежно від методів оцінювання.

Новий сорт гречки 'Олеся' створено шляхом гібридизації на основі залучення до схрещувань зразків колекції роду Гречкових *Fagopyrum* Mill. сортів 'Казанська' і 'Смуглянка'.

Перспективний новий сорт гречки характеризується середнім за тривалістю періодом вегетації 89 діб, вищою урожайністю 2,73 т/га. Цей сорт має високі технологічні показники якості зерна: масу 1000 зерен – 31,4 г; вирівняність – 90,5; плівчастість – 22,1 %; натуру зерна, г/л – 665. У нового сорту гречки 'Олеся' відмічено високий вміст крохмалю 85 % і клітковини 11,4 %. Новий сорт гречки Олеся проходив виробничі випробування у господарствах Поліської і Лісостепової зон.

2019 року буде підготовлено і передано необхідні документи до Українського інституту експертизи сортів рослин для проходження формальної експертизи сорту гречки 'Олеся'.

УДК 635.63:631.527

Волкова Н.Е.^{1,2*}, Січкач В.І.², Кривенко А.І.²

¹ ТОВ «Котекна Україна Лімітед», Україна

² Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН України, Україна

*e-mail: natalia.volkova@cotecna.com

МАРКЕРНА СЕЛЕКЦІЯ ГЕРБИЦИДОСТІЙКИХ СОРТІВ НУТУ

Нут (*Cicer arietinum* L.) – найцінніша серед бобових культура за своєю живильною цінністю і смаковими властивостями. У світовому виробництві зернобобових нут займає четверте місце після сої, арахісу та квасолі. Основні посіви нуту зосереджені в Індії, Пакистані, Афганістані, у посушливих районах Європи, Америки та Африки. Основні